

Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymä

HANKINTAOHJE

Keski- *SOTE*
Uudenmaan

Hyväksytty: Yhtymähallitus 26.9.2017 36 §

Yleiset periaatteet

Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän hankinnat toteutetaan tämän ohjeen mukaisesti. EU-kynnysarvon ylittävissä ja kansallisen kynnysarvon ylittävissä hankinnoissa tulee noudattaa hankintalainsäädäntöä.

Keskeistä hankintalainsäädäntöä on Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista 1397/2016 (hankintalaki).

Kuntayhtymän hankinnoissa tulee ennen hankintailmoituksen julkaisemista arvioida sote- ja maakuntauudistuksen vaikutus hankintaan. Lisäksi sote- ja maakuntauudistus tulee huomioida tarjouspyynnön ehtoissa ja sopimusehdoissa.

Hankinnat jakaantuvat seuraaviin luokkiin:

- EU-kynnysarvon ylittävät hankinnat
- Kansallisen kynnysarvon ylittävät hankinnat
- Pienhankinnat

Hankinnan luokka määräytyy hankinnan ennakoitun arvon perusteella. Hankinnan ennakoitun arvon laske-
misesta on kerrottu hankintalain 27-31 §:ssä.

Hankinnan ennakoitun arvon laskennan pääsäännöt:

- Suurin makettava kokonaiskorvaus ilman arvonlisäveroa
- Koko hankintayksikkö
 - Jos yhteishankinta, niin kaikki hankintayksiköt yhteensä
- Jos hankinta jaettu osiin, niin kaikki osat yhteensä
- Määräaikaisessa sopimuksessa koko sopimuskausi ja mahdolliset optiokaudet
 - Aina vähintään 12 kuukautta
- Toistaiseksi voimassa olevassa sopimuksessa 48 kuukautta

Kaikista vähintään 10 000 euron (arvonlisäveroton arvo) hankinnoista tulee tehdä kirjallinen perusteltu hankintapäätös. Myös ehdokkaiden valinnasta ja hankinnan keskeyttämisestä sekä muista tarjoajien ja ehdokkaiden asemaan vaikuttavista ratkaisuksista tulee tehdä kirjallinen perusteltu päätös. Päätösvalta hankinnoissa on säännelty kuntayhtymän hallintosäännössä ja mahdollisissa sen perusteella annetuissa delegointipäätöksissä.

Kynnysarvot ja suoramankintarajat

Hankinnan ennakoitu arvo ratkaisee sen, onko hankinta EU-kynnysarvon ylittävä, kansallisen kynnysarvon ylittävä vai pienhankinta. Pienhankinnoissa on kuntayhtymän oma suoramankintaraja, jonka alle jäävät hankinnat voi tehdä suoramankintana ilman perusteluita. Suoramankintaraja on eri asia kuin päätösraja.

Tasan EU-kynnysarvon suuruinen hankinta tulkitaan EU-kynnysarvon ylittäväksi hankinnaksi. Tasan kansallisen kynnysarvon suuruinen hankinta tulkitaan kansallisen kynnysarvon ylittäväksi hankinnaksi.

KESKI-UUDENMAAN SOTE-KUNTAYHTYMÄ	EU-kynnysarvo (alv 0 %)	Kansallinen kynnysarvo (alv 0 %)	Suoramankinta- raja (alv 0 %)
Tavara- ja palveluhankinnat	209 000 €	60 000 €	20 000 €
Rakennusurakat	5 225 000 €	150 000 €	50 000 €
Suunnittelukilpailut	209 000 €	60 000 €	-
Sosiaali- ja terveystalvelujen hankinnat	-	400 000 €	100 000 €
Muiden erityisten palvelujen hankinnat	-	300 000 €	100 000 €
Käyttöoikeussopimukset	-	500 000 €	100 000 €

EU-kynnysarvon ylittävät hankinnat

Kilpailuttaminen toteutetaan hankintalainsäädännön mukaisesti. Kilpailutuksista tehdään hankintailmoitus HILMA-ilmoituskanavaan.

EU-kynnysarvon ylittävistä suorahankinnoista tehdään suorahankintaa koskeva ilmoitus HILMA-ilmoituskanavaan. Suorahankinta on aina äärimmäinen poikkeus ja edellytykset suorahankinnalle ovat hankintalain 40-41 §:ssä.

EU-kynnysarvon ylittävistä hankinnoista tulee tehdä kirjallinen hankintasopimus hankintapäätöksen saatua lainvoiman ja odotusajan päätyttyä. Sopimuksen allekirjoittamisen jälkeen on tehtävä jälki-ilmoitus HILMA-ilmoituskanavaan, myös hankinnan keskeyttämisestä on tehtävä jälki-ilmoitus.

Hankintapäätöksen taikka muun tarjoajien tai ehdokkaiden asemaan vaikuttavan päätöksen liitteenä on asianosaisille toimitettava muutoksenhakuohjeet (ohje hankintaoikaisuvaatimuksen tekemisestä ja ohje valituksen tekemisestä markkinaoikeuteen). Hankintalain 163 §:n mukaan markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvaan asiaan ei saa hakea muutosta kuntalain eikä hallintolainkäyttölain nojalla.

Kansallisen kynnysarvon ylittävät hankinnat

Kilpailuttaminen toteutetaan hankintalainsäädännön mukaisesti. Kilpailutuksista tehdään hankintailmoitus HILMA-ilmoituskanavaan.

Hankintalain mukaan kansallisissa menettelyissä on noudatettava hankinnan kilpailuttamisessa sellaista menettelyä, joka on julkisten hankintojen yleisten periaatteiden (hankintalain 3 §) mukainen. Käytettävä hankintamenettely on kuvattava hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä.

Kansallisen kynnysarvon ylittävistä suorahankinnoista tehdään suorahankintaa koskeva ilmoitus HILMA-ilmoituskanavaan. Suorahankinta on aina äärimmäinen poikkeus ja edellytykset suorahankinnalle ovat hankintalain 40-41 §:ssä.

Kansallisen kynnysarvon ylittävistä hankinnoista tulee tehdä kirjallinen hankintasopimus hankintapäätöksen saatua lainvoiman. Sosiaali- ja terveystalvelujen ja muiden erityisten palvelujen kansallisen kynnysarvon ylittävissä hankinnoissa sekä kansallisen kynnysarvon ylittävissä käyttöoikeussopimuksissa hankintasopimuksen saa tehdä aikaisintaan odotusajan päätyttyä. Sosiaali- ja terveystalvelujen ja muiden erityisten palvelujen kansallisen kynnysarvon ylittävissä hankinnoissa sekä kansallisen kynnysarvon ylittävissä käyttöoikeussopimuksissa on sopimuksen allekirjoittamisen jälkeen tehtävä jälki-ilmoitus HILMA-ilmoituskanavaan, myös hankinnan keskeyttämisestä on tehtävä jälki-ilmoitus. Sosiaali- ja terveystalvelujen hankintoja ovat hankintalain liitteen E kohtien 1-4 mukaiset palvelut. Muiden erityisten palvelujen hankintoja ovat hankintalain liitteen E kohtien 5-15 mukaiset palvelut.

Hankintapäätöksen taikka muun tarjoajien tai ehdokkaiden asemaan vaikuttavan päätöksen liitteenä on asianosaisille toimitettava muutoksenhakuohjeet (ohje hankintaoikaisuvaatimuksen tekemisestä ja ohje valituksen tekemisestä markkinaoikeuteen). Hankintalain 163 §:n mukaan markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvaan asiaan ei saa hakea muutosta kuntalain eikä hallintolainkäyttölain nojalla.

Pienhankinnat

Pienhankintoihin ei sovelleta hankintalainsäädäntöä. Pienhankintoja ovat kansallisen kynnyksarvon alittavat hankinnat.

Pienhankintojen toteuttamisessa noudatetaan tätä ohjetta ja hankintalainsäädännön mukaisia julkisten hankintojen yleisiä periaatteita. Yleisten periaatteiden mukaan hankintayksikön on kohdeltava hankintamenettelyn osallistujia ja muita toimittajia tasapuolisesti ja syrjimättömästi sekä toimittava avoimesti ja suhteellisuuden vaatimukset huomioon ottaen. Lisäksi on noudatettava hyvän hallinnon periaatteita. Pienhankinnat on toteutettava mahdollisimman taloudellisesti ja tehokkaasti.

Kuntayhtymällä on käytössä seuraavat menettelyt:

- Avoin menettely
 - Julkaistaan tarjouspyyntö. Kaikki halukkaat voivat jättää tarjouksen.
- Rajoitettu menettely
 - Tarjouspyyntö lähetetään vähintään kolmelle potentiaaliselle tarjoajalle. Jos potentiaalisia tarjoajia on vähemmän kuin kolme, voidaan tarjouspyyntö lähettää kahdelle tarjoajalle.

Pienhankinnoissa tarjouspyynnön vähimmäissisältö on seuraava:

- Hankinnan kohde eli tavarahan, palvelun tai urakan yksilöinti
- Tarjouksen valinta- ja vertailuperusteet
 - Tarjouksista valitaan kokonaistaloudellisesti edullisin. Kokonaistaloudellisesti edullisin on tarjous, joka on hankintayksikön kannalta hinnaltaan halvin, kustannuksiltaan edullisin tai hintalaatusuhteeltaan paras.
 - Jos valitaan hinta-laatusuhteeltaan paras tarjous, niin vertailuperusteina ovat hinta ja laatukriteerit
 - Laatumerit yksilöitävä
 - Hinnalle ja laatumeriteereille ilmoitettava joko tärkeysjärjestys tai painoarvot
- Toimitusaika ja toimitusehto tai hankintasopimuksen alkaminen ja kesto
- Tarjousten jättämisen määräaika ja tapa

Pienhankinnoista tulee tehdä kirjallinen hankintasopimus.

Pienhankinnoissa hankintapäätöksen tai muun tarjoajien asemaan vaikuttavan päätöksen liitteenä on asianosaisille toimitettava muutoksenhakuohjeet (ohje hankinta-oikaisuvaatimuksen tekemisestä ja ohje kuntalain mukaisen oikaisuvaatimuksen tekemisestä).

Kuntayhtymä voi toteuttaa pienhankintoja suora hankintana, jos hankinnan ennakoitu arvo alittaa tämän ohjeen mukaisen suora hankintarajan. Suora hankinta on lisäksi mahdollinen hankintalain mukaisten suora hankinnan edellytysten täytyessä taikka jonkin seuraavista edellytyksistä täytyessä: kilpailutuksen aiheuttamien kustannusten arvioidaan olevan suuremmat kuin kilpailutuksesta saatava hyöty tai kilpailutuksella ei saavuteta kuntayhtymän kokonaisedun kannalta tarkoituksenmukaista ratkaisua tai erittäin hyvät kokemukset sopimustoitamistajasta tai hankintayksiköstä riippumaton kiire (esimerkiksi potilasturvallisuuden varmistaminen).

Jos pienhankinta toteutetaan suora hankintana, tulee lähtökohtaisesti käyttää kuntayhtymän toiminta-alueen yrityksiä tai muita toiminta-alueen yhteisöjä, kuitenkin kuntayhtymän kokonaisedun mukaisesti.

Esteellisyys

Hankinta-asian valmisteluun ja päätöksentekoon osallistuva henkilö ei saa olla esteellinen. Vastaavasti hankintaa koskevan sopimuksen tai sen tulkintaa koskevan asian käsittelyyn taikka tavarahan tai palvelun tai urakan tarkistamiseen osallistuvan henkilön tulee olla esteetön. Esteellisyydestä hankinta-asioissa on voimassa mitä siitä on erikseen säädetty kuntalaissa (410/2015) ja hallintolaissa (434/2003).

Hankintasopimuksen tekeminen

Sopimuksen allekirjoittaminen on sopimuksen syntyminen edellytys. Ennen sopimuksen allekirjoittamista on varmistuttava siitä, ettei hankinnasta ole valitettu markkinaoikeuteen. EU-kynnysarvon ylittävissä hankinnoissa, sosiaali- ja terveyspalvelujen sekä muiden erityisten palvelujen kansallisen kynnysarvon ylittävissä hankinnoissa ja kansallisen kynnysarvon ylittävissä käyttöoikeussopimuksissa on noudatettava hankintalainsäädännön mukaista odotusaikaa. Tarjouspyynnössä ja hankintapäätöksessä tulee ilmoittaa, että sopimus katsotaan syntyneeksi vasta kun sopijapuolet ovat allekirjoittaneet erillisen kirjallisen sopimuksen.

Kuntayhtymän tulee varmistua siitä, että toisen sopijapuolen nimissä hankintasopimuksen allekirjoittavalla henkilöllä on kaupparekisteritietojen (tai yhdistys- tai säätiörekisteritietojen) perusteella nimenkirjoitusoikeus tai hänellä on esittää nimenkirjoitusoikeuden omaavan henkilön allekirjoittama valtakirja.

Hankintasopimusten valvonta

Kuntayhtymän tulee valvoa hankintasopimuksia ja niiden ehtojen toteutumista. Jokaiseen hankintasopimukseen tulee nimetä kuntayhtymän puolelta vähintään yksi yhteyshenkilö ja hänelle vähintään yksi varahenkilö.

Hankintasopimusten valvontaan kuuluvat ainakin seuraavat tehtävät:

- Laskun asiatarkastajan on tarkistettava, että lasku on sopimuksen mukainen
- Laskun hyväksyjän on huolehdittava siitä, että laskun asiatarkastaja tarkistaa laskun sopimuksenmukaisuuden
- Virheistä reklamoidaan sopimustoimittajaa kirjallisesti kohtuullisen ajan kuluessa virheen havaitsemisesta
- Perusteettomia hinnankorotuksia ei hyväksytä ja hinnanmuutokset on sidottu tarkoituksenmukaiseen indeksiin tai hinnankorotuksille on asetettu maksimihinnankorotus
- Valvonta on vastuutettu nimetyille henkilöille